

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Ukaza vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s polžijanjem na doma za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četr let 2 K. — Naročnina za Nemško 8 K, za dve leti 16 K, za tri leti 24 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odprtosti. — Vse „Slovenske“ številke „Gospodarja“ dobivajo list brez posebnih naročil. — Posamezni list stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta Mar. 3. — Količina se ne vrača. — Upravništvo: Koroska cesta Mar. 3. — Naročnina, inserate in reklamacije. — Inserate se sprejemajo do tista opoldne. — Reklamacije se pošiljajo na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — Inserate se sprejemajo do tista opoldne. — Reklamacije se pošiljajo na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru.

Govor našega poslanca v proračunski razpravi.

V pretečenem tednu je predložil finančni minister narodnemu predstavništvu zakonsko predlogo o dovolitvi kredita za mesec april za redne in izredne potrebščine države SHS. V imenu VLS kot član jugoslovanskega kluba je govoril poslanec Ivan Vesnjak, ki je povdarjal, da govori v imenu kluba, čigar člani pripadajo stranki, ki zastopa široke plasti našega naroda z malimi imetji: malo kmetijstvo, malo obrt, delavstvo z roko, a tudi delavstvo z umom. Izjavil je, da v imenu kluba sprejme proračunsko predlogo v celoti, vendar ji mora pridjati nekaj resnih, odločnih pripomb.

Razložil in povdarjal je naša stališča proti militarizmu, govoril o podpori invalidov in sirot, potegoval se za zahteve našega uradništva in delavstva. Lepi in pomembni so tudi odstavki, kjer govori o prehrani in v obveznem socialnem zavarovanju za starost in onemoglost vseh manj premožnih slojev. Žalibog nimamo dovolj prostora, da bi ta govor našega zastopnika objavili v celoti, zato podamo tukaj samo odstavek, kjer popisuje položaj našega kmeta.

„Premični in nepremični kapital našega kmeta se je silno izmanjšal in oslabil, s tem seveda pa tudi davčna sila. Edino dobro, kar je prinesla zadnja doba, je formalna razdolžitve našega kmetijstva v zadnjih letih. V razsulu so kmečki domovi, obrabljeni, polomljeni je kmetovo orodje. Primanjkuje strašno živine vsled krutih birokratskih avstrijskih rekvizicij. Posebno goveje živine ni. Tudi dobrih človeških delavnih sil primanjkuje. Primanjkuje hlevskih in umetnih govil. Naša zemlja zahteva veliko in težkega intenzivnega dela; kajti če kje na svetu, velja in se pozna posebno pri nas kletev nad Adamom in njegovimi sinovi, da jim bo zemlja rodila trnje in osat.

Pri takšnih odočajih pa se dela do sedaj pri nas od strani davčnih oblasti še po polnoma po starem načinu, kakor ga je ustvarila in utrdila več kot preveč starokopitna avstrijska birokracija pred svetovno vojsko. Tako se je n. pr. v mojem (ptujskem — op. uredništva) okraju naložil na novo ali v pretežni večini zvišal do naravnost neverjetne višine osebno-dohodninski davek takorekoč brez vsakega razumavanja za dejanski gmetni kmetov položaj. Gosp. ... to ni prava pot! Zabranimo to! Ako hočete, da bomo imeli cen in obilen kruh, pomagajte kmetu z novimi investicijami, omogočiti mu preureditev njegovega obrata in izpopolnitev z novim gospodarskim orodjem. Dajte kmetu možnost, da lahko kruh pridela. Saj on to tako rad stori, ker ljubi svojo zemljo, ljubi delo, je vesel, ako

Bog blagoslovi z obilnim sadom njegov trud. Ne ubijajte kmetu ljubezni do zemlje, ne ovirajmo ga vsi skupaj in ne jemljimo mu vsega z direktnimi ali indirektnimi davki. Pri delu in jelu naj bo enakovreden državljan, enakovreden član naše socialne družbe. Temelj je države in družbe; ohranite ga, okrepite ga, ker stem okrepite skupno domovino, sami sebe in naše finance“.

Slovenska žena odklanja nemške obljube.

(Piše slovenska žena iz ptujskega okraja).

Tudi v ptujski okolici je metal nemški letalec dne 23. marca listeke z napisom „Dragi narodnjaki!“ Na to hujskarijo ste zadnjič dobro odgovorili. Dodati hočem še sledeče: Očita nam, da nič nimamo. O, to pa že ni res. Vsaj za silo priproste hrane imamo, sladkorja, petroleja, kave, obleke, železa in drugih reči pa nam Nemci tudi v vojnem času niso dali. In kako se jim godi v Nemški Avstriji? V Gradcu že od decembra niso dobili sladkorja, stradajo pa Nemci tako, da kar poka. Naše rodovitne slovenske kraje bi Nemci radi priklopili k Nemški Avstriji, da bi imeli našemu kmetu kaj odvzeti. Slovenci dobro vemo, kako so nam Nemci praznili hleve in vlačili naše pridelke v Nemško Avstrijo ter nam zato dali ničvredni papir. Lepa hvala za take dobrote. Delati, dajati in plačevati, te pravice smo imeli. Vedno so vohunili po naših ahrambah, za naše zahteve in prošnje pa so imeli gluha ušesa. Naše može, sine, brate, sploh najboljši moški rod so nam Nemci v svetovni vojski ugonobili in pomorili. Sedaj pa bi še naj zopet naši može prosili, da sprejme Nemška Avstrija naše lepe slovenske kraje pod svoje okrilje! Tega me slovenske žene in dekleta ne dovolimo za nobeno ceno! Če pride čas, da se nas bo v obmejnih okrajih vprašalo, kam hočemo spadati, pustite tomo Slovenke hišo, gospodinjstvo, može in otroke ter bomo šle kot apostolke od hiše do hiše in bomo slovenski rod podučile, da je edina naša rešitev iz slabega gospodarskega položaja, Jugoslavija. Če bi pa kak moški ne hotel iti z nami, pa mu že naprej povemo, naj se takoj pobere z naše zemlje in naj gre stradati v lačenbergarijo. Me slovenke pa smo tudi pripravljene z orožjem v roki braniti svojo novo domovino.

Dohodninski davek.

Skoro iz vseh okrajev Slovenske Štajerske dobivamo nebroj pisem, v katerih se mali ljudje, t. j. srednji in mali posestniki ter obrtniki pritožujejo o nenavadno visoki dohodnini, ki jim jo je

naložila davčna oblast. Te pritožbe so dosegle te dni svoj višek. Največ pritožb prihaja iz ptujskega okraja, kjer imajo pri davčni oblasti nekoga Soretza, kateri pritiska s plačilnimi nalogi uboge Haložane in prebivalstvo Slov. goric. Ta Soretz, ki se je nekaj pisal lepo slovensko Zorec, je človek, ki se misli, da živimo v stari Avstriji. Opozarjal na deželno vlado na tega uradnika, ki si je res zaslužil, da si gre kruha služil v Nemško Avstrijo. Uradniki, ki se še niso mogli otresti starega načina uradovanja in ki mislijo, da storijo bogve kak junaški čin, če »prišraufajo« ubogemu kmetu, košarju ali obrtniku čimveč dohodninskega davka, naj zginijo iz jugoslovanskih državnih uradov. Dosedajna dohodnina je predpisana še po starih seznamih, katere so sestavljali nemški in nemčurški špiceljari. Nemški in nemčurški bogataši, posilnemški krčmarji, mešetarji in trgovci ki so bili obenem tudi največji hujskaci proti Slovencem, so plačevali čisto male zneske ali pa čisto nič. Naše ljudi pa se je pritiskovalo, da je joj. In po teh starih seznamih deluje sedanje uradništvo pri davčnih oblastih. Po starem kopitu, nič novega duha ni v uradih, kjer se odmeri dohodnina. Starokopitarstvo cvete. Ti nedostaki se morajo v naši novi državi na vsak način opraviiti. Na to opozarjamo deželno vlado v Ljubljani.

Kje pa so komisije, ki bi naj sedelovale pri odmeri raznih davkov. Ni jih. To ni prav! Potem ni čuda, da je toliko pritožb.

Naše ljudi opozarjamo, naj takoj vložijo proti previsoki odmeri dohodnine prizive ter jih naj utemeljijo s seznamom dohodkov in izdatkov. Če pa vam pošljejo poziv, naj naznanite davčni oblasti svoje dohodke in izdatke, storite to takoj. — Predae odpošijete seznam dohodkov in izdatkov, pa si napravite popis, da imate pozneje, če vas še enkrat kličejo, pregled, koliko ste priznali. Vsek, komur se pri odmeri dohodnine godi krivica, naj vložil priziv na pristojno okrajno glavarstvo (davčno oblast). Posebno kričeči slučaj pa se naj javijo deželni vladi v Ljubljano ali pa našemu uredništvu.

Od oblasti pa zahtevamo, naj opusti odmero novih in višjih davkov ter naj za prehodno dobo iztirjuje samo stare davke. Uradnike pa prosimo: Ne razburjajte po nepotrebnem našega obmejnega slovenskega ljudstva.

Civilne obleke bivših vojakov.

Mnogo vojakov bivše avstro-ogrsk armade se de danes ni dobilo vrneajo svoje civilne obleke, katero je ob nastopu vojske službe oddalo v vojaška skladišča. Vojaške oblasti na slovenskem ozemlju si sedaj prizadevajo, da pridejo te obleke v roke lastnikov, kar je mogoče seveda le glede tistih oblek, ki so na slovenskem ozemlju. Mnogo oblek pa se je tudi izgubilo. Vojaška intendantca za Slovenijo je določila, da se lastniki takih oblek, o katerih je verjetno dokazano, da so bile res oddane in izgubljene, odškodujejo ali v denarju (do 80 K) ali pa z drago obleko. Intendantca je to delo poverila vojnodopolni nemu poveljstvu v Ljubljani, čigar gospodarski urad rešuje vse te prošnje. Vsi bivši vojaki, ki se do sedaj še niso zglasili za svojo res oddano civilno obleko, naj prijavijo svojo zahtevo pri občinskem uradu in naj